

แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน
โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)
ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร

The guidelines to develop an academic administration in teaching and
learning management based on the Innovation of professional learning
community (plc) of wat mueang sart school

กิตติพัชญ์ ทองดี

Kittiphath Thongdee

สังกัด โรงเรียนวัดเมืองสาทร

Affiliation: wat mueang sart school

E-Mail: kittiphath.thongdee8@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันจากการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า ครูยังขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ครูขาดการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน และครูขาดการใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนหรือครูโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น

ผลจากการสังเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า 1) ควรมีการส่งเสริมให้ครูทุกคนจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิด และปฏิบัติจริง ที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน 2) ครูควรใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนหรือครูโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่น ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และ 3) ควรจัดทำกระบวนการ PLC กับครูต่างโรงเรียนด้วย

เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกับหน่วยงาน องค์กร หรือเครือข่ายภายนอก ทั้งนี้ โดยการนำองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ Hord (1997) และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มารวมและสังเคราะห์เข้าด้วยกัน เพื่อที่จะทำให้ครูมีกำลังใจและดำเนินกิจกรรม PLC ให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของโรงเรียนต่อไป

คำสำคัญ: 1.แนวทางการพัฒนา; 2.การบริหารงานวิชาการ; 3.หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

ABSTRACT

This research article is a qualitative research study. It has the following objectives: 1) To study the state of academic administration in teaching and learning. of Wat Mueang Sat School Mueang Chiang Mai District Chiang Mai Province 2) To find guidelines for academic administration in teaching and learning. The Innovation of the professional learning community of Wat Mueang Sat School Mueang Chiang Mai District Chiang Mai Province

The Research found that Current conditions from teachers' teaching arrangements. It was found that teachers still lacked skills in teaching and learning using Active Learning. Lack of exchanging knowledge and providing feedback to improve and develop learning management. Teachers lack inspection and assessment of learners and are not consistent with learner differences. and teachers lack the ability to use the PLC process together with teachers within the school or teachers of other schools or other agencies.

Results from the synthesis guidelines for academic administration in teaching and learning. The Innovation of the professional learning community of Wat Mueang Sat School Mueang Chiang Mai District Chiang Mai Province It was found that 1) every teacher should be encouraged to manage learning through the thinking process. and actually practice that learners can apply in their lives Learners are inspected and assessed in accordance with their differences. 2) Teachers should use the PLC process together with teachers within the school or teachers from other schools or other departments. Design the learning management process using Active Learning. and 3) the PLC process should be established with teachers from different schools as well. To exchange knowledge on innovation in learning management with agencies, organizations or external networks. This is done by using the professional learning community elements of Hord (1997). and of the Office of the Basic Education Commission Let's combine and synthesize them together. In order to give teachers encouragement and continue to carry out PLC activities to be effective according to the school's goals.

Keywords: 1. Development guidelines; 2. Academic administration; 3. Professional Learning Community (PLC) Innovation Principles

บทนำ

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องพัฒนาทักษะ“สังคมความรู้” (Knowledge-Based Society) ทักษะที่จำเป็นในสังคมความรู้ คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งมีองค์ประกอบคือ 3R4C รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี (อมรรัตน์ เตชะนอก และคณะ, 2563) แนวทางในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 คือ การปฏิรูปผู้บริหาร หลักสูตร การเรียนการสอน และครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ซึ่งนักการศึกษาแนะนำกระบวนการ PLC เป็นหนึ่งในวิธีการแก้ปัญหาการศึกษา และพัฒนาวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 แนวทางการแก้ปัญหาการศึกษาในศตวรรษที่ 21 คือ การปฏิรูปผู้บริหาร หลักสูตร การเรียนการสอนและครู โดยการปรับเปลี่ยนแนวคิด กลยุทธ์ การสอนตลอดจนวิธีการสอน ซึ่งนักการศึกษาของไทยได้แนะนำกระบวนการ PLC ให้เป็นหนึ่งในวิธีการแก้ปัญหาการศึกษา และพัฒนาวิชาชีพครู โดย PLC จะเป็นกระบวนการที่สามารถนำไปใช้ ในการพัฒนาครูได้กับทุกโรงเรียน

โรงเรียนวัดเมืองสาทร ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอีกโรงเรียนที่ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับโลกแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยพัฒนาทักษะเพื่อเป็นครูมืออาชีพ พัฒนาตนเองเรียนรู้อย่างเท่าทันและรอบรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ในการสอน ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สนับสนุนการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาครูให้มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี โดยผ่านกิจกรรม PLC ของครู (จूरรัตน์ เสนาะกรรณ, 2562) เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในโรงเรียน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ในฐานะผู้วิจัยเป็นครูโรงเรียนวัดเมืองสาทร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร มีแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ อย่างเป็นอย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อที่ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางการพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าว

บทความวิจัยนี้นำเสนอสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่เป็นอย่างไร มีแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ อย่างเป็นอย่างไรบ้างและ PLC มีประโยชน์ต่อองค์กรที่มีการปรับตัวต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเริ่มพัฒนาจากแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้และปรับประยุกต์ให้มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และการเรียนรู้ร่วมกันในทางวิชาชีพ

วัตถุประสงค์

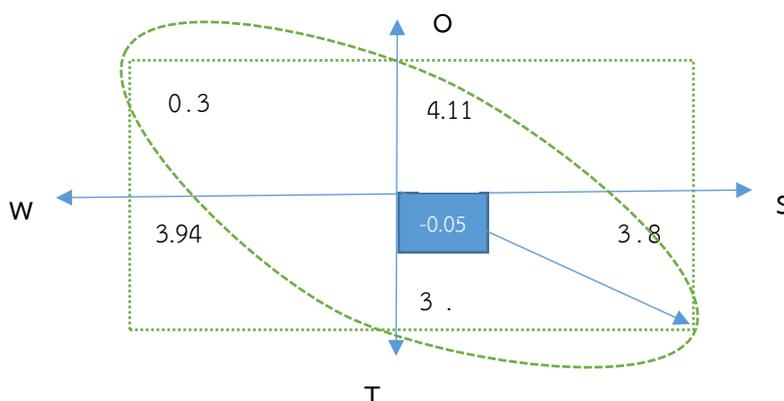
1. เพื่อศึกษาสภาพบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 1) เอกสารหลักที่ใช้ในการศึกษา เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร และหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร โดยการศึกษาเอกสารเรื่อง SAR ย้อนหลังสามปี จำนวน 3 เล่ม งานวิจัย จำนวน 20 เล่ม และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2565-2567

การวิเคราะห์สถานภาพของสถานศึกษาโดยใช้เทคนิค SWOT Analysis

กราฟที่ได้จากการวิเคราะห์อยู่ใน Q2 = Question Mark ลักษณะตามทิศทางของกราฟ คือ ไม่เอื้อและแข็ง จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในของโรงเรียนวัดเมืองสาทร กล่าวคือ โรงเรียนมีโอกาสที่จะขยายการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ปัจจัยด้านสภาพสังคมที่ไม่มีความขัดแย้ง แต่เมื่อพิจารณาปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อจัดการศึกษา โดยมีจุดอ่อนด้านวัสดุอุปกรณ์ ที่อาจส่งผลกระทบต่อจัดการคุณภาพการให้บริการทางการศึกษาที่ยังไม่ตรงเป้าหมาย หากแก้ปัญหาคือจุดอ่อนในด้านนี้ได้ อาจจะนำไปสู่สภาพที่เอื้อและแข็ง Stars ได้ โดยกำหนดกลยุทธ์พัฒนาโรงเรียนโดยใช้หลัก PLC ต่อไป

- 2) ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 8 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยผู้ศึกษากำหนดเกณฑ์การเลือก ดังนี้ 1) ผู้อำนวยการ หรือ รองผู้อำนวยการ กลุ่มงานวิชาการ จำนวน 2 คน 2) ครู สร้างนวัตกรรมหรือผลงานได้รับรางวัลดีเด่นระดับชาติ หรือระดับภาค

จำนวน 2 คน และ 3) นักเรียนสร้างนวัตกรรมหรือผลงานได้รับรางวัลดีเด่นระดับชาติ หรือระดับภาค จำนวน 4 คน

3) ผู้ให้ข้อมูลหลักการสนทนากลุ่ม เพื่อยืนยันแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงร่างแนวทางการพัฒนา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 รูป/คน โดยการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเมืองสาทร จำนวน 1 คน 2) ผู้วิจัยคัดเลือกจากผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน 3) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน 4) อาจารย์มหาวิทยาลัยผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารจำนวน 2 คน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลเอกสาร สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ SWOT สามารถสรุปการวิจัย ดังนี้

ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สภาพการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลจากการวิจัยพบว่า ครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับโลกแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูขาดทักษะการจัดการเรียนรู้อยู่แบบ Active Learning ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการทำกรณีศึกษา เป็นต้น และไม่ได้ใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนหรือครูโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงานอื่นออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้อยู่แบบ Active Learning การเรียนการสอนแบบ Active Learning และขาดการสร้างสรรคนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน ไม่มีการพัฒนาครูให้มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานต่างๆ ในโรงเรียน ผู้สอนควรศึกษาทำความเข้าใจ และนำมาประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่รับผิดชอบ ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project - Based Learning) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry - Based Learning) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrative Learning) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสัมมนาของโสเครตีส (Socratic Seminar) (พงศเทพ จิระโร และ อาพันธ์ชนิด เจนจิต, 2563) ส่งเสริมให้มีการใช้นวัตกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่เป็นการรวมตัวกัน การร่วมใจร่วมพลัง เรียนรู้ร่วมกันของครูผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหาร การศึกษา ศึกษาพิเศษ และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาวินิจฉัย เปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และมุ่งเน้นการปฏิบัติการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาหาแนวทางทั้งจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยได้แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ไว้ 7 ประการ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) 3) สนับสนุนและการเป็นภาวะผู้นำร่วม (Supportive & shared Leadership) 4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) 5) การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive Conditions) 6) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Communities) 7) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) ทั้งนี้เพื่อให้ทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำไปต่อยอดการพัฒนาบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อการอภิปรายดังนี้

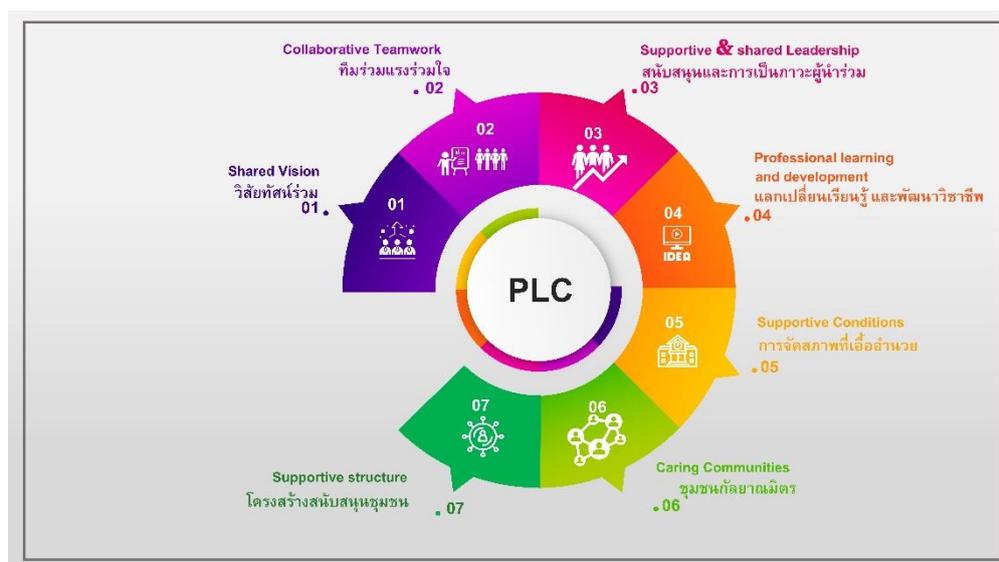
อภิปรายผลข้อที่ 1 สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สิ่งที่เป็นจุดอ่อนและต้องพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนของครู คือ 1) การพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับโลกแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยังขาดทักษะการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning 2) ไม่ได้ใช้กระบวนการ PLC ร่วมกันกับครูภายในโรงเรียนหรือครูโรงเรียนอื่นหรือหน่วยงาน อื่นนอกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning 3) การสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน ไม่มีการพัฒนาครูให้มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานต่างๆ ในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของไสว พิกขาว (2561) ที่ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้สอนควรศึกษาทำความเข้าใจ และนำมาประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่รับผิดชอบ และสอดคล้องกับ อริญเวศ (2550) ได้ศึกษาเรื่องชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัวกัน การร่วมมือร่วมพลัง เรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหาร การศึกษา ศิษยานิเทศก์ และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน ผู้การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ

อภิปรายผลข้อที่ 2 แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีองค์ประกอบชุมชนแห่ง

การเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ไว้ 7 ประการ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) 3) สนับสนุนและการเป็นภาวะผู้นำร่วม (Supportive & shared Leadership) 4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) 5) การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive Conditions) 6) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Communities) 7) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องเน้นการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เน้นความเป็นประชาธิปไตย และเปิดโอกาส ครู นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองได้ออกความคิดเห็น ร่วมกันตัดสินใจ และกำหนดภาพอนาคตร่วมกัน กระบวนการ PLC ช่วยส่งเสริมการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ การนำประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น ต่อยอดองค์ความรู้ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับภาคีเครือข่าย ต้องยึดหลักพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ที่มีลักษณะความเป็นชุมชนแห่งความเอื้ออาทร การปฏิบัติงานร่วมกันของสมาชิกครูในทีม PLC ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hord (1997) ที่ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ไว้ 5 ประการ 1) Supportive and Share Leadership 2) Collective Creativity 3) Shared Value and Vision 4) Supportive Conditions 5) Shared Personal Practice และยังคงสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ที่มาจากข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์จากเอกสารทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ นำเสนอเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 5) ชุมชนกัลยาณมิตร 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ว่าเมื่อนำหลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อใช้แก้ไขปัญหาแล้วสามารถแก้ปัญหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นแล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้เพื่อเป็นแนวการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังภาพนี้

สรุป

แนวทางการการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนวัดเมืองสาทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ไว้ 7 ประการ ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) 3) สนับสนุนและการเป็นภาวะผู้นำร่วม (Supportive & shared Leadership) 4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) 5) การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive Conditions) 6) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Communities) 7) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักนวัตกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนทั้งระบบโรงเรียน จึงจำเป็นต้องสร้างความเป็น PLC ที่สอดคล้องกับธรรมชาติทางวิชาชีพพร้อมในโรงเรียน ต้องกำหนดนโยบาย แผนการดำเนินงาน การตรวจสอบ การกำกับติดตาม และปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมการนิเทศ กำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูได้เห็นความสำคัญในการดำเนินกิจกรรม PLC เพื่อมุ่งสู่การประเมินวิทยฐานะทางวิชาการ (วPA) ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้

- 1) ควรมีการกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาระบบการดำเนินกิจกรรม PLC ของครูอย่างเป็นรูปธรรม
- 2) ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบ กำกับติดตาม และปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินกิจกรรม PLC ให้เหมาะสม
- 3) ควรมีการนิเทศ กำกับติดตามการดำเนินกิจกรรม PLC ของครูอย่างเป็นระบบ
- 4) ควรสร้างความตระหนัก และเห็นความสำคัญในการดำเนินกิจกรรม PLC ของครู เพื่อมุ่งสู่การประเมินวิทยฐานะทางวิชาการ (วPA)

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบองค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ไว้ 7 ประการ ที่สำคัญ คือ องค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ที่ได้ค้นพบนี้สามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน วิชาการด้านจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยควรให้ความสำคัญกับ คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จ หรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับประเด็นในการวิจัย ครั้งต่อไปควรทำวิจัยประเด็น ดังนี้

1) ควรศึกษาและสังเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น ด้านนโยบายจากภาครัฐ ด้านการสร้างเครือข่าย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านระบบองค์กร เป็นต้น

2) ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนต่อไป เพื่อจะได้ปรับปรุง แก้ไข พัฒนา มาตรฐาน การศึกษาให้มีคุณภาพ ตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป

แหล่งอ้างอิง

จूरรัตน์ เสนาะกรรณ. (2562). กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ Active Learning เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในยุคประเทศไทย 4.0. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 30(1), 12-23. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edupsu/article/view/186756>

ถวิล อรัญเวศ. (2550, 6 มีนาคม). *ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) คืออะไร*. GotoKnow. <https://www.gotoknow.org/posts/625211>

พงศ์เทพ จิระโร และอาพันธ์ชนิด เจนจิตร. (2563). *การวิจัยกำกับ ติดตาม และประเมินผล การจัดกิจกรรม พัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของเครือข่ายที่รับเงินทุนอุดหนุน กิจกรรม พัฒนาวิชาชีพของครูสภา ประจำปี2562: ภูมิภาคตะวันออก*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 31(3), 12-26. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/edubuu/article/view/247960>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2560*. 21 เช่นจूर.

ไสว พักขาว. (2561). *การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา*. กระทรวงศึกษาธิการ.

อมรรรัตน์ เตชะนอก, รัชณี จรุงศิริวัฒน์, และพระฮอนด้า วาทสโท. (2563). *การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21*. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 7(9), 1-15. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/view/246719>

Hord, S.M. (1997). *Professional learning communities: communities of continuous inquiry and improvement*. Southwest Educational Development Laboratory.